

Kaupunginvaltuusto	§ 28	25.03.2019
Kaupunginhallitus	§ 90	08.04.2019
Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta	§ 16	30.01.2020

Peruskoulun jälkeen jatkettavan opiskelun mahdollistamista koskeva valtuustoaloite

108/00.02.00/2019

KV 25.03.2019 § 28

Valtuutettu Saara Jokinen luki peruskoulun jälkeen jatkettavan opiskelun mahdollistamista koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Suomessa köyhyys on kaksinkertaistunut kahdessakymmenessä vuodessa. Yhtenä seurauksena on, että lähes viidenneksellä nuorista ei ole taloudellisia mahdollisuuksia toteuttaa haaveitaan ja jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen. Kun perheen taloudellinen tilanne heikkenee esimerkiksi työttömyyden tai yksinhuoltajuuden vuoksi, peruskoulun suorittaneen nuoren opintojen jatkaminen varsinkin lukioon vaikeutuu. Kaikki perheet eivät kuulu tukijärjestelmän piiriin, vaan heillä on vain niin pienet tulot, ettei perheissä ole varaa nuoren koulutukseen. Pelkän peruskoulun varaan jäävän nuoren syrjäytymisriski ja siten työttömäksi jääminen ovat keskimääräistä suurempaa. Osa kunnista tukee nuorten kouluttautumista. Miksi ei myös Forssa tukisi vähävaraisten lapsiperheiden nuoria lukio- tai ammattiopinnoissa lapsiystävällisen Forssan hengessä? Tämä olisi nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisyä.

Esitän, että tehdään selvitys Sivistys- ja tulevaisuuslautakunnan toimialalla. Aloitteen ajatuksena on, että miten luotaisiin tukijärjestelmä toisen asteen koulutuksen takaamiseksi kaikille forssalaisten lapsiperheiden vähävaraisille nuorille. Kenenkään peruskoulunsa päättävän nuoren opiskelumahdollisuudet eivät saa olla siitä kiinni, ettei perheellä ole varaa maksaa lukion tai ammattikoulun oppimateriaaleja ja työvälineitä.

Me allekirjoittaneet kannatamme selvityksen tekemistä Sivistys- ja tulevaisuuslautakunnan toimialalla ja koulutustakuujärjestelmän luomista vähävaraisille forssalaisille nuorille.”

Aloitteen olivat Jokisen lisäksi allekirjoittaneet valtuutetut Suvi Aaltonen, Ritva Aho, Sirkka-Liisa Ilvonen, Merja Isotalo, Ilkka Joenpalo, Eino Järvinen, Marjut Kallioinen, Maija Kranni, Kaisa Lepola, Matti Luostarinen, Turkka Mali, Sami Mattila, Pekka Murtolahti, Jouni Mäkelä, Tarja Rajahalme-Tahvanainen, Lotta Saarenmaa, Ossi Stenholm, Matti Uutela, Pasi Vikman, Tapio Virtanen ja Janne Vuoremaa sekä varavaltuutetut Mari K. Penttilä ja Hannu Rekunen.

Asian käsittely: Varavaltuutettu Aila Lahtinen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn kuluessa klo 21.03.

Päätös: Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 08.04.2019 § 90

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus antaa sivistys- ja tulevaisuuspalvelujen toimialalle tehtäväksi laatia aloitteessa tarkoitettua asiaa koskeva selvitys ja mahdollinen toimenpide-esitys kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös: Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

SITLA 30.01.2020 § 16

Toisen asteen opetuksen maksullisuudesta ja kaikkien opiskelijoiden mahdollisuudesta osallistua opetukseen on keskusteltu valtakunnassa vilkkaasti. Esimerkiksi lukion rehtorin mukaan seutukunnalla on joka vuosi joitakin nuoria, joille lukioon hakeutuminen ja lukiossa opiskelu estyy taloudellisten syiden takia. Forssan ammatti-instituutissa eivät taloudelliset syyt ole olleet merkittävä este opiskelijoille osallistua opetukseen. Instituutilla on lisäksi oma tukijärjestelmä, josta tukea voidaan anomusten perusteella osoittaa. Tarve tähän tukimuotoon on ollut viime vuosina vähäistä.

Merkittävä kuluerä lukio-opiskelijoille ovat oppikirjat. Forssan yhteislyseossa opinto-ohjaajilta on saanut lainata oppikirjoja, jos tarve on ollut akuutti. Lisäksi esimerkiksi seurakunta ja yksityiset lahjoittajat ovat voineet tukea toisen asteen opintoja hetkellisesti, mutta tuki ei ole systemaattista eikä se siis kaikissa tapauksissa ratkaise ongelmaa.

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että sivistys- ja tulevaisuuslautakunnan toimialalla tehdään tukijärjestelmä toisen asteen koulutuksen takaamiseksi kaikille forssalaisten lapsiperheiden vähävaraisille nuorille. Tällaisen mallin tekeminen vaatii eri toimijoiden yhteistyötä, koska suuri osa toisen asteen opiskelijoista on alle 18-vuotiaita, joiden taloudellinen tukeminen tapahtuu huoltajien toimeentulotukijärjestelmän kautta.

Valtuustoaloitteessa esitetty asia on ajankohtainen myös valtakunnallisesti.

Hallitusohjelmassa todetaan:

”Vahvistetaan ohjausta ja opiskeluhuollon palveluita sekä peruskoulun mahdollisuuksia tarjota jokaiselle riittävät valmiudet suoriutua toisen asteen koulutuksesta.

Korotetaan oppivelvollisuusikä 18 ikävuoteen. Rakennetaan oppivelvollisuuden sisään erilaisia opinto- ja tukimuotoja, jotka voidaan sisällyttää toisen asteen tutkintoihin, esimerkiksi kymppiluokat, kansanopistot, työpajatoiminta, kuntoutus, valmentavat koulutukset. Oppivelvollisuuden laajentaminen edellyttää toisen asteen koulutuksen maksuttomuutta. Valmistelun yhteydessä käydään läpi toisen asteen keskeyttämisen syyt ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin niiden korjaamiseksi sekä tehdään selvitys maksuttomasta toisen asteen koulutuksesta ja oppimateriaalikustannusten alentamisesta ja ryhdytään sen pohjalta tarvittaviin toimenpiteisiin aidosti maksuttoman toisen asteen koulutuksen toteuttamiseksi.

Osana oppivelvollisuutta kehitetään toisen asteen valmistavia koulutuksia ja nivelvaiheen ohjausta helpottamaan siirtymistä toisen asteen koulutukseen. Määrärahatarpeet tulee varmistaa jokaisen opinto- ja tukimuodon kohdalla. Oppivelvollisuustehtävään liittyvien erilaisten koulutusmuotojen järjestäjille korvataan täysimääräisesti oppivelvollisuustehtävään liittyvät kustannukset, kuten maahanmuuttajien koulutusta koskevien säädösten kohdalta on jo tehty.”

Valtakunnallisesti tavoitteena on, että maksuton toinen aste toteutetaan jo syksystä 2021 alkaen. On järkevää, että Forssassa ensi vaiheessa seurataan hallitusohjelman toteuttamisen suuntaviivoja.

Sivistysjohtaja: Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee edellä olevan selostuksen tiedoksi ja toteaa valtuustoaloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös: Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta hyväksyi ehdotuksen.